

Monumentnummer*: 505748

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **29 oktober 1996**
Kadaster deel/nr **82975/192**

*Woonplaats** **Amsterdam** *Gemeente** **Amsterdam** *Provincie** **Noord-Holland**

Locatiennaam **Amsterdam** *Locatieomschrijving* **Zuid**

*Kadastrale gemeente** **Amsterdam** *Sectie** **R** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **5664**

*Omschrijving***

Inleiding

Een in 1897 tot stand gekomen villa. Gebouwd in opdracht van H.A. Elias. De architect was C.B. Posthumus Meyjes. Gebouwd in eclectische classicistische trant.

Omschrijving

De oorspronkelijk geheel vrijstaande villa is opgebouwd uit rode baksteen met witgepleisterde delen en ornamenten en staat op een uit gepolijste en ruw behakte blokken natuursteen samengestelde plint of rustica-zone. De villa is ontworpen op een rechthoekige plattegrond met afgeronde uitbouw aan de oostzijde en rechte uitbouw aan noordzijde. Men onderscheidt drie bouwlagen: begane grond, verdieping en verdieping. Kap heeft de vorm van een afgeknot schilddak, gedekt met shingles of leien. Aan de oostzijde de uitspringende kap van de middenrisaliet. Op de schilden diverse dakkapellen. De kleine dakkapellen hebben vensters met draairamen en classicistische details als fries en fronton.

De centrale grotere dakkapellen hebben een T-venster en classicistische details. Opvallend is het parabolvormige fronton. Verder zinken randen op de hoekkepers en een brede zwaar geprofileerde lijst aan de bovenzijde van de schilden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Aan de oostzijde twee hoge witgepleisterde schoorstenen - aan weerszijden van de grote dakkapel - met rookopeningen onder dekplaat en een gedecoreerd anker. De schoorstenen vormen als het ware een voortzetting van de gepleisterde verticale accenten van de oostgevel.

Alle gevels zijn sterk horizontaal en verticaal geleed.

De zuidgevel heeft boven de plint het in rode baksteen opgetrokken gevelvlak met vensters en hanekammen. Opvallend is de strenge ritmiek van de witgepleisterde geblokte hoekpilasters/lisenen met enkel triglief en guttae, het witgepleisterde middendeel en de brede geprofileerde witgepleisterde cordonlijst en smalle witgepleisterde lijst boven de verdieping. Het middendeel toont op de begane grond de toegangspartij. Een trap met zes treden verleent toegang tot het portiek met toegangsdeur met bovenlicht. De toegang is geplaatst in een witgepleisterd kader bestaande uit gedrongen pilasters met renaissancestisch hoofdgestel. Het hoofdgestel bestaat uit een fries met florale voorstelling, consoles, architraafbanden en een segmentvormig fronton met florale en heraldische voorstelling in het timpaan. Op de verdieping is in het middendeel een venster geplaatst omgeven met gesloten borstwering, pilasters, fries met geometrische motieven, consoles en een driehoekig fronton met florale decoratieve elementen. In de zone van het mezzanino rechthoekige cartouches met guirlandes en geometrische motieven.

Uitkragende geprofileerde gootlijst op klossen.

De oostgevel heeft boven de plint links en rechts soortgelijke gevelvlakken als aan de zuidgevel. Het middendeel van de gevel risaleert en wordt geflankeerd door zwaarder uitgevoerde witgepleisterde en geblokte pilasters/lisenen. Aan de bovenzijde een dubbel tweedelig triglief met guttae. Op de begane grond een vijfzijdige erkeruitbouw van de ontvangkamer of salon. De uitbouw heeft rondom vensters met schuiframen.

Aan de voorzijde leidt een rechte trap met smeedijzeren leuning naar de dubbele openslaande deur. Op de uitbouw een balkon met recente metalen borstwering. Op de verdieping het bovendeel van de oorspronkelijke voorsprong van de oostgevel.

Ook deze voorsprong kent geblokte witgepleisterde hoekpilaster/lisenen op deelbasement. Verder drie vensters met schuiframen. In de zone van het mezzanino rechthoekige decoratieve cartouches met guirlandes. Uitkragende gootlijst op klossen.

De noord- en westgevel zijn soberder uitgevoerd. Aan de noordgevel ziet met de aangebouwde garage.

NB In 1908 werd in opdracht van jhr.dr. G.J. Elias naar ontwerp van architect C. Wiegand jr. het ingebouwde terras op de eerste verdieping bij de slaapkamer getrokken. In 1927 werd in opdracht van A.H. Kleiweg de Zwaan door architect F.A. Warners een aan de noordzijde aangrenzende garage ontworpen en gebouwd. A.F. Baak was de constructeur van de werken in gewapend beton bij deze verbouwing/uitbreiding. Ook de gevel aan de Hobbemastraat werd gewijzigd. Er ontstond een vijfzijdige uitbouw van de ontvangkamer of salon op de begane grond. In 1970 werd aan de zijde van de Paulus Potterstraat een deel van het oorspronkelijke tuinhek verwijderd.

Waardering

Pand van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde. Van stedenbouwkundig belang als beeldbepalend onderdeel van de villabebouwing rondom het Museumplein. Verder van toegevoegd belang als hoekbebouwing van het villablok, ingesloten door de Hobbemastraat, de Jan Luijkenstraat, de Honthorststraat en de Paulus Potterstraat. De hoofdvorm is redelijk goed bewaard

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gebleven.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis